

**Enskilda organiseringssamtal 3/17:
Organisering handlar inte om att få andra att
hålla med om radikala idéer**

Roger Williams

2020-05-10

Innehåll

Introduktion	3
Idéernas roll i organiseringen	5
Relationernas roll i organiseringen	7
Klassförhållanden och de materiella omständigheternas roll i organiseringen	9
Dra lärdom – snabbt och långsamt	12

Introduktion

När det kommer till organisering, och särskilt arbetsplatsorganisering, så finns det ett missförstånd som mer än något annat är den främsta orsaken till förvirring och att man hamnar i återvändsgränder. Det framträder på många sätt, men kan sammanfattas som: "Sättet som jag själv radikaliserades och blev engagerad i organisering är sättet som alla blir radikaliserade och blir engagerade i organisering".

Allt som oftast vill de som nyligen engagerat sig i organiseringen försöka visa upp sina nya idéer för andra, samtidigt som dessa nya idéer kommer tolkas väldigt olika beroende på de olika personernas olika erfarenheter. Allt som oftast fäster sig inte dessa idéer såsom de fäst sig hos dig. Detta gör ofta att nya organisatörer tröttnar ut sig och blir förvirrade, "varför blir ingen annan radikaliserad när jag visar dem sakerna som radikaliserade mig?"

Organisering handlar inte bara om att visa upp idéerna för andra. Det handlar om att bygga relationer och bilda ett gemensamt begrepp om gemensamma förhållanden.¹ Det är på denna frodiga grund som radikala idéer kan slå rot. Mer än att visa handlar detta om att lyssna och ställa frågor. Givetvis är inte organisatören bara passiv i processen, men försäkra dig om att alla dessa komponenter kommer med in i samtalet så att det skapas utrymme för dem att utforska och förändras.

I denna artikel framställer jag hur idéer, relationer och förhållanden förhåller sig till organiseringen. Jag delar med mig om hur jag politiserades längsmed dessa över tid, hur jag själv gjorde alla misstag de flesta organisatörer gör, och hur detta hjälpte mig skapa en klarare bild över hur hela den här baletten fungerar.

¹ Här använder Williams begreppet *conditions*, vilket kan innebära både villkor och förhållanden (t.ex. livs- och arbetsvillkor, sakförhållanden, m.m.) Vad som åsyftas här torde vara att skapa en ömsesidig förståelse om de orsaker, villkor och förhållanden till de omständigheter vi gemensamt lever i. Övers. kommentar.

Idéernas roll i organiseringen

När folk frågar mig hur jag blev politiserad, så är det korta svaret att jag började sträckkolla på Noam Chomskys videor på Youtube 2008. Jag hade aldrig haft någon vän eller familjemedlem som identifierat sig som socialist, antikapitalist eller något radikalt alls. Så det var verkligen första gången jag exponerades för sådana idéer på ett begripligt sätt. Det gick upp för mig nästan direkt och jag slukade i mig så mycket av det som jag bara kunde.

Länge antog jag mer eller mindre att det var så alla radikaliserades, på samma sätt som jag, alltså genom att exponeras för abstrakta idéer om hur samhället skulle kunna vara strukturerat. Jag tillbringade en massa tid med att samtala med vänner om dessa idéer som var nya för mig och försökte göra aktivism genom att driva dessa idéer och förvänta mig att andra skulle hänga med.

Min radikalisering och efterföljande försök att socialt engagera mig med dessa idéer ägde rum ganska sent in på min universitetstid. Jag grupper av likasinnade personer och ibland hände det att någon gick med med oss, och vi jobbade på några intressanta och produktiva projekt, men i ärlighetens namn var mitt politiska engagemangs räckvidd begränsat. I efterhand skapade jag nog snarare gemenskaper av likasinnade som snabbt isolerades, och fastän vi protesterade mot orättvisor av allehanda slag skapade vi aldrig några bredare organisationer med folkligt deltagande kapabla nog att faktiskt utmana makten. Jag tror det blev så eftersom jag fortfarande agerade på en radikaliseringsmodell som grundats på mina egna snäva erfarenheter; en väldigt ofullständig modell där idéerna i sig själva fick bära det tunga lasset.

Relationernas roll i organiseringen

Senare i mitt universitetsaktivistiska liv blev jag engagerad i en kampanj av *United Students Against Sweathops* (USAS) med ändamålet att avsluta bruket av låglönearbete för universitets textilprodukter. Uppenbarelsen kom för mig när jag lärde mig om ett sammansatt system av organiseringsprinciper, grundat på att bygga relationer med folk och sträva mot gemensam handling. Den bärande pelaren i detta system är det enskilda organiseringssamtalet (som beskrivs i första artikeln för dem som inte redan vet).

Med USAS fick vi träffa andra studenter, agitera kring bruket av låglönearbete för produktionen av universitetsskidlärarna och diskutera hur vi som studenter skulle kunna ingripa för att sätta stopp för det. Det var genom att tillämpa metoder för att integrera relationsbygge med politisk organisering som min organiseringsförmåga höjdes bortom det jag tidigare hade förmått. Politiska idéer förblev inte statiska i form av böcker och videor, utan kunde ifrågasättas, sträckas ut och tillämpas genom dialog med andra människor.

Enskilda samtal tillät oss att verka utåt, bygga en bas och kanalisera vår energi till att vinna verkliga krav, istället för att fostra ytterligare fler inåtvända gemenskaper grundat på ideologisk samstämmighet och sociala klickar. De sociala relationer som byggdes på enskilda samtal blev kanaler varigenom folk engagerade sig med dessa idéer, inte i isolation utan i konversation med varandra. USAS-kampanjen varade i tre år och vi vann till sist vårt huvudkrav vid höjdpunkten av vår direkt aktionskampanj.

När jag nu tittar tillbaka på det ser jag hur otypisk min egen politisering var: hur jag i grund och botten radikaliserades av att kolla Youtube-videor om politisk teori, helt avskuret från några andra sociala relationer i mitt liv. Varje form av politisering är godtagbar och unik, men det är omöjligt att bygga organisation och rörelse om man antar att det mest effektiva sättet att bygga upp folklig makt är att kasta idéer i huvudet på dem och låta dem klura ut resten själva. Idéer och sociala relationer måste gå hand i hand och segern med USAS-kampanjen var ett bevis för konceptet för mig.

**Klassförhållandenas och de materiella
omständigheternas roll i
organiseringen**

Efter universitet kom jag ut på arbetsmarknaden. Fastän min papp hade lovprisat arbetets dygder, oavsett hur hårt eller otrevligt det var, så var jag inte såld. Vissa av mina arbeten var skapliga och underhållande, andra var skitjobb vars enda försonande värde var att de höll mig från gatan och från att somna hungrig. Jag tvivlade på om dessa skitjobb verkligen var karaktärsbyggande eller gav någon värdefull erfarenhet.

Fastän min USAS-organisering på universitetet i grund och botten handlade om hävda studenters makt mot universitets utnyttjande praktiker, så var det ändå annorlunda från merparten av arbetsplatsorganiseringen på så sätt att vi inte agiterade om förhållanden som direkt påverkade oss själva.. Därmed hade min USAS-kampanj mycket gemensamt med vad som kallas för enfrågebaserad organisering, där folk kommer samman för att påverka någon passionerad fråga, snarare än att samlas kring de gemensamma arbetsförhållanden på sin arbetsplats eller boendeförhållanden i sitt bostadsområde. Den sociala basen som bildas av en enfrågekampanj är mycket mer oklar och ibland svårare att sammanföra till en enhetlig kampanj. Enfrågebaserad organisering kan vara mycket viktigt för att social förändring och folkrörelser, men den har också sina begränsningar.

Därtill skiljer sig min erfarenhet såsom arbetare mycket från min erfarenhet såsom student. Studentens arbete hänför sig alltid till idén om att förbättra ens kunskaper, och fastän jag kände att innehållet kunde vara rätt tråkigt hade jag ändå oftast roligt eftersom jag verkligen tycker om att lära mig saker. Men mycket av det som händer i arbetslivet gör inte ens anspråk på att förbättra arbetaren överhuvudtaget (utöver att man får möjlighet att försörja sig). Gå till jobbet, jobba, och komma tillbaks nästa dag. Inte alla jobb är så illa, men nästan alla jobb har saker som man praktiskt taget är tvungen till att utföra och som man inte får säga sitt om och som inte är roligt på något sätt eller vis. I kapitalismen får vi betalt för att göra som vi blir tillsagda och, om vi har tur, så får vi i alla fall hyfsat betalt eller att sakerna vi blir tillsagda att göra inte är så dumma eller att folken vi gör allting med är ett hyggligt gäng folk. Men ingen har så mycket tur varje gång, och alldeles för många får oturen mest hela tiden.

En stor del av mitt vuxna arbetsliv anpassade jag mig till den här situationen genom att försöka hitta jobb som gav bara så mycket så jag kunde ha råd med det allra nödvändigaste medan jag jobbade så lite som möjligt. Jag sökte mig till arbeten som erbjöd mer självbestämmande över arbetsförhållandena, vilket ofta kom till priset av att inte ha några löneförmåner. Ens livsbeslut är ofta ett slags kohandel, men det kände intuitivt rätt orättvist att rika människor kunde få passiv inkomst (genom aktieutdelningar, hyra, arv, kapitalvinster, osv.) utan att behöva byta bort någonting medan jag behövde byta bort sjukvård.² Det var också tydligt att många andra hade det betydligt sämre än mig.

Någon gång gick jag med i den radikala fackföreningen *Industrial Workers of the World (IWW)*.³ Fastän att jag hade betraktat mig som antikapitalist sedan flera år tillbaka, så hade jag inte lyckats knyta samma alla dessa klassförhållanden till en sammanhängande bild av den materiella verklighet som vi kallar kapitalism förrän några år in i mitt arbetsliv och i IWW. "Radikal" hade jag varit i flera år tidigare, men att inse hur alla abstrakta ekonomiska och politiska teorier faktiskt kunde förklara min relation till omvärlden och innehållet av mina erfarenheter var en helt annan uppenbarelse.

Till skillnad från min första politisering genom youtube-videor skedde min klassmässiga politisering genom att bli utsatt för idéer via relationer som jag hade utvecklat genom organiseringen. Medan min tid i USAS handlade om att stå i solidaritet med andra arbetare som jobbade i internationella låglöne företag, så transformerade den politisering jag fick från IWW min begrepp om min plats i världen som arbetare, som behärskas av chefer och vars underbetalda arbete bidrog till de rikas oförtjänta välstånd.

Att förstå sin relation till sin arbetsplats är grunden till att förstå hur man organiserar med andra under gemensamma förhållanden. Genom A-till-E-samtal (agitera-bilda-vaccinera-delta-enhet, som introducerades i första artikeln) med arbetskamrater kan vi utforska hur klassrelationerna påverkar oss alla och upptäcka hur vår makt vilar på förmågan att enas på grunden av en delad värdighetskänsla och att kräva vad vi förtjänar. Om vi som organisatörer inte tar in en klassanalys in i våra enskilda organiseringsamtal kommer våra idéer

² Roger Williams talar om detta ur ett amerikanskt perspektiv, där det inte finns någon allmän socialförsäkring och sjukvård. Istället använder de sig av privata sjukförsäkringar och på lite mer "seriösa" arbetsplatser ingår dem som en löneförmån. Ur ett svenskt perspektiv kan vi istället tänka på löneförmåner såsom tjänstepension, olycksförsäkringar, inkomst- och sjukförsäkringar.. Övers. kommentar.

³ Industrial Workers of the World (IWW) är en internationell facklig organisation som bildades i Chicago 1905 med anknytning till syndikalismen och anarkismen. Övers. kommentar.

och sociala relationer att lösgöra sig från våra faktiska upplevelser och levda verkligheter på jobbet och sväva upp bland molnen. Om vi istället baserar våra samtal på de klasspänningar vi upplever kommer våra idéer förkroppsligas och stärka våra relationer till att främja den radikala förändring vi söker.

Dra lärdom – snabbt och långsamt

Kortfattat fick jag en kärlek till radikala idéer från Chomsky, lärde mig organisera genom sociala relationer från USAS, och lärde mig tillämpa en radikal kritik på mina egna materiella omständigheter från IWW. Idéer, sociala relationer och materiella omständigheter är byggstenarna som krävs för att skapa radikal social förändring. Detta är lika sant på den samhälleliga nivån som på den individuella.

Det har tagit mig många år för att kunna se vikten av balans mellan idéer, [sociala] relationer och [materiella] förhållanden i organiseringen. Medan jag är glad över att jag förstår detta nu, så behöver det inte ta så lång tid för alla och jag hoppas att våra organisationer och rörelser i takt med att de skärps och mognar tillåter oss att dela erfarenheter som tar oss genom processen snabbare än vad min egen snigelfart erbjudit.

Denna artikel har tillåtit mig utforska mig själv lite, som tillåtit mig att gräva fram narrativ om mig själv som jag inte tidigare varit fullt medveten om. Jag har understrukt klassdynamiken i denna berättelse eftersom det verkar vara det mest rättframma sättet att diskutera arbetsplatsorganisering, men klass är givetvis aldrig franskt etnicitet eller kön och samma processer som jag utvecklat kring klass kan många gånger tillämpas även vad gäller etnicitet eller kön.

Drivkraften bakom författandet av denna artikel har varit ett slags samtal jag haft med andra organisatörer den senaste tiden. Den frustration organisatörer ofta känner på grund av kontrasten mellan sina radikala idéer och arbetskamraternas fullkomliga avsaknad på dem kan vara väldigt nedslående. Jag har definitivt spenderat gott om tid kämpandes mot denna vägg och gör det ibland fortfarande.

Men vi kan börja leta efter andra vägar förbi denna återvändsgränd när vi förstår att idéerna bara är en del av den övergripande radikaliserings- och förändringsprocessen, och om det inte finns några gemensam utgångspunkter mellan dig och dina arbetskamrater om hur samhället bör vara, så kan du börja med att bygga sociala relationer och undersöka de gemensamma materiella förhållandena som grundar sig på spänningarna som lönearbetare under chefernas ledning. Från främlingar till anförtrödda arbetskamrater, från tanklösa drömare till kritiska klassanalytiker, från att tro på det nu varande till att tro på en annan värld – det går att bygga upp.

När vi ser saken i detta ljus skulle vi aldrig förväntat oss att bli nära vänner med någon första gången vi träffade dem- Vi skulle inte förvänta oss att en arbetare på sin första dag förstår arbetsplatsens alla klassdynamiker. Så det är inte rimligt att vänta sig att andra omedelbart skulle vara mottagliga för radikala idéer redan i början av organiseringen. Allt detta är saker som man måste bearbeta och bygga upp, och genom gemensam kamp kan våra idéer, [sociala] relationer och [materiella] förhållanden förändras.

Vi bör inte leda med våra radikala idéer i organiseringen eftersom oavsiktligen fungerar som ideologiska barriärer. Inte heller bör vi gömma vårt politiska engagemang och bara avslöja dem för de prövade och utvalda. Istället tror jag att det bästa sättet att sprida och utveckla radikala idéer och rörelser är att uppmuntra till en öppen diskussion om idéerna när de naturligt framträder ur den gemensamma kampen mot förtryckande förhållanden,

Det Anarkistiska Biblioteket

Roger Williams

Enskilda organiseringssamtal 3/17: Organisering handlar inte om att få andra att hålla med om radikala idéer
2020-05-10

www.firewithfire.com

Översättning: Cim-Héloïse Sävel för Malmö LS av SAC 2026-07-25

www.anarkistiskabiblioteket.se